

Stavba druhého úseku metra D v nedohlednu. Výběr dodavatele nadále provázejí závažné pochybnosti

10.6.2025 - | Transparency International ČR

Pražské metro si v loňském roce připomnělo 50 let od zahájení provozu na jeho první červené lince C. Jedná se o potřebný páteří systém veřejné dopravy v hlavním městě. Výstavba nové linky D je součástí dlouhodobé koncepce rozvoje metra.

Než se pustíme do samotné analýzy této strategické zakázky, je třeba úvodem zmínit několik podstatných bodů, které popisují, jak v Česku vypadá v praxi dohled nad veřejnými zakázkami.

Nefunkční ÚOHS v pasti politické a byznysové zákulisní sítě

TI tímto článkem pokračuje v sérii výstupů související s vazbami předsedy antimonopolního úřadu Petra Mlsny a jeho úspěšným snahám blokovat reformu ÚOHS. Ten by díky reformě přišel o své mimořádně silné mocenské postavení.

Petr Mlsna selhal ve vedení @UOHS_CZ. Brání reformě antimonopolního úřadu. Chce si udržet nezdravou moc a vliv v rozhodování o veřejných zakázkách. Sám má ale nízkou integritu a v roli předsedy udržuje rizikové vazby.

Více @ReporteriCT a kolega @DupakJan.<https://t.co/qb7EVuZznV>
pic.twitter.com/wgOO9GrPlk

— David Katora (@david_katora) November 19, 2024

V současném nastavení ÚOHS pouze jeho předseda určuje směřování celého dohledového úřadu, a to hned v několika klíčových agendách státu. Dále určuje personální politiku úřadu a v druhostupňovém řízení může sám rozhodovat o jednotlivých zakázkách včetně těch strategických za desítky či stovky miliard korun.

Pro ilustraci, objem veřejných zakázek v Česku je cca jeden bilion korun ročně. ÚOHS z tohoto balíku dohlíží na portfolio zakázek za více než 400 miliard.

Všechny úřady, včetně ministerstev řízených členy vlády, jsou veřejnými zadavateli a každý ministr nebo jiný veřejný funkcionář se tak může dostat do situace, kdy naplnění jeho předvolebních slibů stojí na tom, zda investici předseda ÚOHS kvůli pochybnostem o výběru dodavatele zablokuje, či nikoliv. V prvním stupni rozhoduje úřednický aparát ÚOHS, ve druhém stupni je pak rozhodnutí na předsedovi na základě doporučení rozkladové komise, které ale nemusí vyslyšet.

Jak šel čas s linkou D

Trasa D byla zvažována již v prvních úvahách o podobě sítě metra v Praze a od 90. let 20. století je mimo jiné prostorově vymezena v územním plánu města. Dle plánu DPP má nová modrá linka D za cíl propojit Písnici s Náměstím Míru a tím odlehčit dopravě na jihu Prahy a posílit veřejnou přepravu.

Jedná se o čtvrtou linku pražského metra po trasách A, B a C. V úseku I.D se jedná celkem o deset stanic, a to v délce 10,6 kilometrů. Má se také jednat o plně automatizovaný provoz bez strojvůdce.

Na projekt automatizace a dodávku vlakových souprav pro trasy C a D je vypsaná samostatná veřejná zakázka, kterou monitoruje TI na základě oslovení ze strany vedení Magistrátu hlavního města Prahy, a to za pomoci mezinárodně uznávaného nástroje paktu integrity.

První část stavby metra D v úseku sousedních stanic Pankrác - Olbrachtova zahájila stavební společnost Subterra (ze skupiny Metrostav), ve sdružení s firmami HOCHTIEF a STRABAG. Subterra a spol. zvítězila v zadávacím řízení s cenou 13,75 miliardy korun nad dalšími dvěma sdruženími. Výběr vítěze napadla společnost Eurovia, ale neuspěla u ÚOHS ani u soudů.

Stavba začala v roce 2022 a aktuálně probíhá. Široká veřejnost měla v květnu tohoto roku v rámci dne otevřených dveří možnost se poprvé do rozestavěných podzemních prostor metra podívat.

Krachující tendr na stavbu druhé části metra D

Zadávací řízení na stavbu druhé části metra D v úseku Olbrachtova - Nové Dvory bylo zahájeno v květnu 2022 se lhůtou pro podání nabídek do 5. prosince 2022.

Proti zadávacím podmínkám podala společnost PORR námitky a následně i návrh na přezkum na ÚOHS, přičemž zpochybňovala požadavky na technickou kvalifikaci u vedoucích členů projektu stavby. ÚOHS návrh pravomocně zamítl 23. listopadu 2022.

Dopravní podnik Praha následně obdržel cenové nabídky od:

Sdružení společností PORR, skupiny VINCI Construction a společnosti Marti („**Sdružení PVM**“) - cenová nabídka 27 747 829 766 korun

Sdružení společností Subterra, HOCHTIEF a BeMo Tunnelling („**Sdružení Subterra**“) - cenová nabídka 29 988 857 254 korun

Skupina společností STRABAG („**Sdružení STRABAG**“) - cenová nabídka 30 703 460 447 korun

Cena nebyla jediným kritériem, nicméně jako hodnotící kritérium měla váhu 80 %. Zbýlých 20 % mohl účastník získat za zkušenosti čtyř klíčových členů jeho odborného personálu.

Tendr začíná návrhem od Metrostav DIZ

Mediální zájem k zakázce na druhou část stavby metra D přinesl již postup skupiny Metrostav při podání nabídek.

Přestože ve lhůtě pro podání nabídek do 5. prosince 2022 zaslalo nabídku i sdružení se společností Subterra, která spadá do skupiny Metrostav, jiná společnost z téže skupiny - Metrostav DIZ, podala v poslední den této lhůty námitky proti zadávacím podmínkám.

„Je pro mě poměrně zajímavé, že firma, která si stěžuje, je firma Metrostav, která vůbec nepodala nabídku ve výběrovém řízení,“ řekl v roce 2023 pro Události ČT vedoucí analytik TI Marek Chromý.

Vysvětlit to lze například tím, že v době podání nabídek před koncem lhůty bylo zřejmé, že se do velice lukrativní zakázky za cca 30 miliard korun přihlásí i jiní zájemci a mohou nabídnout lepší podmínky. Pokud by nabídka sdružení Subterra nebyla nejlépe hodnocenou, dává z pohledu skupiny Metrostav smysl celý tendr zpochybnit.

Server Seznam Zprávy popsal získanou interní komunikaci, která dokládá, že společnosti ze skupiny

Metrostav (včetně Subterra) svůj postup koordinovaly.

Vrchní soud v Praze v roce 2022 pravomocně rozhodl v kauze bývalého středočeského hejtmána Davida Ratha, že se společnost Metrostav nesmí ucházet tři roky o veřejné zakázky. Součástí trestu byla i desetimilionová pokuta. Firma Metrostav se podle rozsudku dopustila podplácení a manipulací s veřejnými zakázkami. Její trestná činnost se týkala rekonstrukce pavilonu v kolínské nemocnici a přestavby části kladenské nemocnice.

Ještě před vydáním pravomocného rozsudku začala společnost Metrostav převádět část svého podnikání na dceřinou společnost Metrostav Infrastructure. Na návrh státního zástupce ale soud vztáhl trest zákazu získávání veřejných zakázek i na tuto společnost. Rozhodnutím ÚOHS potvrzeným předsedou úřadu pak bylo uznáno, že došlo k převodu referencí na dceřinou společnost, která tak před nabytím právní moci trestního rozsudku získala některé stavební zakázky. Dopady trestu na společnost Metrostav a její úspěchy v řízeních u ÚOHS popsali v listopadu 2023 Reportéři ČT.

Nové zakázky získávají další společnosti ze skupiny Metrostav – MI Roads, Metrostav TBR nebo Metrostav DIZ, což ani státní zástupce nerozporoval jako nezákonný postup.

Společnost Metrostav DIZ napadla zadávací podmínky na stavbu, které mimo jiné obsahovaly požadavek na zkušenost s dodáním výtahů na dopravní stavbě o hloubce 28 metrů.

„Tento požadavek se opravdu na první pohled jeví být zvláštním, protože mě nenapadá mnoho jiných dopravních staveb kromě hluboce vedeného metra, jejichž součástí by byl výtah o hloubce 28 metrů. To by opravdu mohlo být omezením soutěže,“ hodnotí požadavek vedoucí právník TI Jan Dupák.

Po odmítnutí námitek ze strany DPP podal 30. prosince 2022 Metrostav DIZ návrh k ÚOHS. Dohledový úřad v prvním stupni došel k závěru, že pražský dopravní podnik vytvořil bezdůvodnou překážku hospodářské soutěže a zadávací řízení celé nepravomocně zrušil rozhodnutím ze dne 7. července 2023.

ÚOHS o věci rozhodoval osm měsíců, během nichž oslovil 23 dodavatelů výtahů a stavebních firem s dotazy na jejich zkušenosti s takto hlubokými výtahy. Nakonec došel k závěru, že požadavek na zkušenosti s dodáním specifických výtahů je bezdůvodnou překážkou hospodářské soutěže. Na druhou stranu úřad uvedl, že všechna tři sdružení doložila stejné reference na výtahy prostřednictvím též poddodavatelské společnosti.

„Výsledek řízení závisel na tom, jestli úřadu přijde důležitější formálně diskriminační podmínky odmítnout, nebo naopak přihlédne ke skutečnosti, že všichni tři účastníci dokázali tuto podmínku splnit,“ vysvětluje Jan Dupák.

Úřad rozhodl, že projednání věci nebrání skutečnost, že soutěž napadá společnost ze skupiny Metrostav, která se prostřednictvím Subterra soutěže účastnila. ÚOHS nezohledňoval argument zadavatele, že je návrh účelový, což je jinak v některých zadávacích řízeních podrobně zkoumáno.

K nepravomocnému zrušení tendru došlo v okamžiku, kdy již bylo známo, že sdružení PVM podalo nabídku s nejnižší cenou 27,7 miliard korun a sdružení Subterra je až druhé s nabídkou ve výši 30 mld. korun. Rozdíl je tak výrazný, že na pořadí nemusí mít vliv rozdíl v hodnocení zkušeností členů personálu dodavatelů.

Proti rozhodnutí ÚOHS o zrušení zadávacího řízení byl podán rozklad dne 24. července 2023, takže prvostupňové rozhodnutí nenabýlo právní moci. Následně předseda Mlsna toto prvostupňové rozhodnutí zrušil 13. září 2023, protože došel k závěru, že k žádné překážce hospodářské soutěže

nedošlo, když žádný z účastníků neměl problém potřebnou referenci získat. Vzhledem k tomu, že v mezichase došlo k dalším obrátům ve výběru nejlepšího dodavatele, bylo však toto opačné rozhodnutí opět výhodné pro sdružení Subterra.

Předseda ÚOHS Petr Mlsna neshledal v zadávacím řízení na další etapu výstavby metra D @DPPOficialni reálné překážky hospodářské soutěže. Prvostupňové rozhodnutí proto zrušil a vrátil k novému projednání. <https://t.co/cn8UF9PETQ>
pic.twitter.com/CxEgnRhWIN

— UOHS (@UOHS_CZ) September 15, 2023

Klíčové obraty zadavatele a dohledu

Společnosti Metrostav DIZ se podařilo v červenci 2023 dosáhnout nepravomocného rozhodnutí ÚOHS, kterým se zrušil tendr, v němž by na základě nejvýhodnější ceny mohlo uspět sdružení PVM na úkor společnosti Subterra ze skupiny Metrostav.

Dne 5. září 2023 ale učinil Dopravní podnik hl. m. Prahy dvě významná rozhodnutí. Vyloučil sdružení PVM (s nejlevnější nabídkou) ze zadávacího řízení kvůli údajným nedostatkům v harmonogramu a mimořádně nízké nabídkové ceně. Zároveň druhým rozhodnutím jako vítěze soutěže určil sdružení Subterra.

Ještě než stihlo sdružení PVM vznést 20. září 2023 námitky, padlo důležité rozhodnutí předsedy ÚOHS. Ten totiž rozhodnutím ze 13. září 2023 zrušil prvostupňové rozhodnutí úřadu z července 2023, kterým byl celý tendr zatím nepravomocně zrušen kvůli diskriminačním zadávacím podmínkám. Tímto bylo zrušeno dřívější rozhodnutí ohrožující celý tendr.

Časová osa výběru dodavatele:

1. prosince 2022 – lhůta pro podání nabídek, Metrostav DIZ napadá soutěž
2. července 2023 – ÚOHS v I. stupni celý tendr nepravomocně ruší na základě návrhu Metrostav DIZ
3. září 2023 – DPP vylučuje z tendru sdružení PVM a vybírá sdružení Subterra
4. září 2023 – předseda ÚOHS ve II. stupni ruší rozhodnutí ÚOHS ze 7. července 2023, kterým byla soutěž ohrožena
5. září 2023 – sdružení PVM napadá obě rozhodnutí DPP z 5. září 2023

Průběh byl tedy takový, že v okamžiku, kdy sdružení Subterra zřejmě není účastníkem s nejlevnější nabídkou, ÚOHS nepravomocně ruší celé zadávací řízení. Nato DPP svými rozhodnutími výsledek tendru obrací tak, že po vyloučení sdružení PVM se účastníkem s nejnižší nabídkou stává původně druhé sdružení Subterra. O několik dní později předseda ÚOHS Mlsna dává zelenou pokračování tendru tím, že předchozí rozhodnutí I. stupně ÚOHS ruší a zcela převrací výsledky dohledu.

Absurdně dlouhé řízení u ÚOHS

Dopravní podnik tedy 5. září 2023 rozhodl o vyloučení nejlevnějšího sdružení PVM a výběru sdružení Subterra, původně druhého v pořadí podle nabídkové ceny, kvůli údajným nedostatkům v harmonogramu a mimořádně nízké nabídkové ceně. Proti tomuto rozhodnutí se sdružení PVM brání návrhem ze dne 13. října 2023 na přezkoumání úkonů zadavatele u ÚOHS.

O vyloučení nejlevnějšího sdružení PVM z tendru se řízení u ÚOHS v prvním stupni vede již od října 2023 v mimořádně dlouhém správním řízení, aniž by padlo prvostupňové rozhodnutí. Řízení

protahuje sám ÚOHS svým postupem, kdy zadal posouzení harmonogramu stavby znaleckému ústavu.

ÚOHS od listopadu 2023 do dubna 2024 vybíral znalce, aby posoudil podobu předběžného harmonogramu předloženého vyloučeným sdružením PVM. Dalších několik měsíců strávil řešením námítky podjatosti vůči zvolenému znaleckému ústavu. Až v prosinci 2024 ÚOHS v řízení předložil třísetstránkový posudek, který nahrává sdružení Subterra.

Posudek se zaměřuje na otázku, zda je v pořádku předložený harmonogram sdružení PVM a zda bylo možné na základě údajných nedostatků harmonogramu sdružení PVM ze soutěže vyloučit. ÚOHS na základě námitek zadal doplňující dotazy znaleckému ústavu, řízení v prvním stupni tak může trvat další měsíce.

„Už 20 měsíců se ÚOHS u klíčové dopravní stavby zabývá otázkou, jestli je nebo není v pořádku jeden z podkladů v zadávacím řízení. ÚOHS zde předvádí tak zásadní nekompetenci a selhání při přezkumu třicetimiliardové investice, že se těžko hledá jiné vysvětlení než účelová snaha řízení vést co nejdéle,“ říká Jan Dupák.

Dopravní podnik Praha stihl v mezidobí opakovaně vybrat sdružení Subterra, přestože stále běží téměř dva roky spor o to, jestli má nebo nemá vůbec být vyloučen dodavatel (sdružení PVM), který podal nejlevnější nabídku.

Toto řízení, které přímo ovlivňuje, kdy bude vůbec možné zahájit stavbu druhé části metra D nebude zřejmě ani v dohledné době ukončeno. Proti prvostupňovému rozhodnutí se lze bránit rozkladem, o němž ve druhém stupni u úřadu rozhoduje sám předseda Mlsna na základě doporučení rozkladové komise. Přestože řízení v druhém stupni bývá zpravidla kratší, ani pravomocné rozhodnutí ÚOHS nemusí být konečné, protože se lze obrátit na správní soud, který může vydat předběžné opatření zakazující uzavření smlouvy.

„Postup při dohledu nad veřejnou investicí za cca 30 miliard korun je zcela absurdní. Přezkum veřejných zakázek vypadá tak, že na klíčové rozhodnutí se reálně čeká téměř dva roky. A až konečně padne rozhodnutí, bude jej znovu zkoumat předseda téhož dohledového úřadu. Ten může sám rozhodnout o osudu zakázky, výsledek třeba i zvrátit a vrátit řízení zpět prvnímu stupni,“ varuje výkonný ředitel TI David Kotora.

„Nad to musíme doufat, že předseda Mlsna na svých častých osobních společenských setkáních s významnými politiky a vlivovými hráči v Česku nebude tuto záležitost rozebírat,“ dodává.

Zpochybnění referencí sdružení Subterra

Jak bylo popsáno, 5. září 2023 DPP zároveň vyloučil sdružení PVM a vybral jako vítěze soutěže sdružení Subterra. Sdružení PVM se bránilo nejen proti svému vyloučení, ale i proti výběru konkurenčního dodavatele. Dne 13. října 2023 podalo návrh na přezkum úkonů zadavatele na ÚOHS.

„Jedná se o velkou zakázku a konkurenční stavební firmy o ni tvrdě bojují, což je běžné. V tomto případě ale pochybujeme o některých krocích pražského dopravního podniku jako zadavatele, který není schopný své kroky v tomto zadávacím řízení obhájit,“ upozorňuje právník a člen správní rady TI Petr Leyer.

Námítky sdružení PVM proti rozhodnutí o výběru sdružení Subterra byly klíčové v tom, že zpochybnily předložené reference sdružení Subterra, které byly potřebné pro účast v soutěži. Ukázaly se pochybnosti, že sdružení Subterra nedisponuje potřebnými referencemi, tedy že

dokládáné hotové stavby nemají takové parametry, jaké požadoval zadavatel DPP. Zároveň sdružení PVM zpochybnilo, že realizační tým sdružení Subterra nashíral na určených projektech potřebné zkušenosti.

Posléze ÚOHS také doložil, že reference sdružení Subterra nejsou podložené, 15. ledna 2024 návrhu sdružení PVM vyhověl a rozhodl v I. stupni nepravomocně tak, že zrušil rozhodnutí DPP o výběru sdružení Subterra ze dne 5. září 2023.

„ÚOHS neměl na vybranou. Reference sdružení Subterra byly jednoznačně zpochybněny. Jakékoliv jiné rozhodnutí úřadu nebo následně jeho předsedy by bylo mimořádně podivné a podezřelé,“ uvádí Jan Dupák.

V mnoha případech, včetně klíčových rozhodnutí ÚOHS, u kterých vzniká podezření, zda nemohla být ovlivněna politickými nebo byznysovými zájmy vlivových skupin, mají sice úředníci i předseda úřadu vymezené mantinely jejich rozhodování zákony a dlouhodobou rozhodovací praxí, nicméně stále mají poměrně široké možnosti správního uvážení v některých dílčích otázkách. Vyhodnocení jedné dílčí otázky ale může vést k diametrálně různým výsledkům celého řízení.

V případě referencí sdružení Subterra nebylo rozhodování dle správního uvážení na stole, poněvadž šlo o měřitelné reference a zkušenosti, u nichž lze určit, zda byly nebo nebyly splněny.

Klíčové pochybnosti o roli předsedy ÚOHS

Proti rozhodnutí ÚOHS o zrušení výběru sdružení Subterra podal DPP 30. ledna 2024 rozklad, tedy opravný prostředek, na jehož základě ve věci rozhoduje ve II. stupni předseda ÚOHS na základě doporučení rozkladové komise. Podle online zpravodajského serveru Seznam Zprávy jednala o rozkladu 8. března 2024 rozkladová komise, která se usnesla, že by měl předseda ÚOHS potvrdit prvoinstanční rozhodnutí, podle nějž jsou doklady o referencích sdružení Subterra nedostačující. O několik dní později, 13. března 2024, sám dopravní podnik zrušil výběr sdružení Subterra ze dne 5. září 2023.

Dopravní podnik zrušil výběr vítěze – firmy Subterra ze skupiny Metrostavu – jen pár dní před tím, než mu to chtěl nařídít Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Zásadní spor, jestli miliardová soutěž byla férově posouzena, tak zatím zůstane nedořešený. <https://t.co/edly2udCfG>

— Seznam Zprávy (@SeznamZpravy) April 22, 2024

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí DPP o výběru sdružení Subterra bylo zrušeno samotným dodavatelem, rozhodl předseda ÚOHS v souladu s předepsaným procesem tak, že zrušil rozhodnutí I. stupně ÚOHS z 15. ledna 2024 a řízení zastavil.

Pokud by DPP výběr sdružení Subterra sám nezrušil, měl by zřejmě předseda Mlsna na stole doporučení rozkladové komise vedoucí k opačnému výsledku. Kdyby se předseda Mlsna doporučením řídil – což ze zákona nemusí – měl by pravomocně potvrdit prvostupňové rozhodnutí a DPP by měl v ruce pravomocné rozhodnutí ÚOHS, které by říkalo, že reference sdružení Subterra nejsou dostatečně doložené.

Přibližně v této době, v polovině března 2024, se předseda ÚOHS zúčastnil svatby advokáta Martina Janouška, jednoho ze společníků advokátní kanceláře ROWAN LEGAL.

Předseda antimonopolního úřadu Petr Mlsna byl na svatbě vlivného advokáta Martina Janouška. Jeho kancelář Rowan Legal před ÚOHS zastupuje významné klienty, například pražský dopravní podnik. <https://t.co/FyZbhCJJVV>

— Deník N (@enkocz) April 12, 2024

Lze předpokládat, že se této společenské události mohli účastnit i další dlouholetí společníci a kolegové Martina Janouška včetně řídícího partnera advokátní kanceláře ROWAN LEGAL Viléma Podešvy, který DPP zastupoval v předmětném řízení o druhé části stavby metra D u ÚOHS.

Předseda Mlsna měl v té době na stole doporučení rozkladové komise v neprospěch sdružení Subterra a jako vrcholný veřejný funkcionář se nemá účastnit společenských akcí, kde zcela zjevně bude v kontaktu s osobami zapojenými do případů, o nichž rozhoduje. Vzniká tak podezření, že by s advokáty, které osobně dobře zná, mohl koordinovat další postup.

Časová osa přezkumu:

1. září 2023 rozhodnutí DPP o výběru sdružení Subterra
2. října 2023 návrh sdružení PVM proti rozhodnutí o výběru sdružení Subterra
3. ledna 2024 nepravomocné rozhodnutí I. stupně ÚOHS, jímž bylo zrušeno rozhodnutí DPP z 5. září 2023 o výběru sdružení Subterra
4. března 2024 jednání rozkladové komise, doporučení předsedovi na potvrzení rozhodnutí I. stupně
5. března 2024 DPP ruší vlastní rozhodnutí o výběru sdružení Subterra ze dne 5. září 2023
- polovina března 2024 svatba Martina Janouška za účasti Petra Mlsny
1. dubna 2024 rozhodnutí předsedy ÚOHS, jímž bylo z procesních důvodů zrušeno prvostupňové rozhodnutí ÚOHS ze dne 15. ledna 2024

ÚOHS shodou okolností také 4. dubna 2024 rozhodl ohledně zakázky na stavbu dálnice D11 v úseku Trutnov – státní hranice za přibližně 11 miliard korun, kterou zadávalo Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD). V celém tendru se jedná o klíčový okamžik, který vedl k definitivnímu vyloučení nejlevnějšího dodavatele polské společnosti Budimex a vítězem se stalo sdružení společností MI Roads, Metrostav TBR a Subterra ze skupiny Metrostav.

Opakovaný výběr sdružení Subterra

Díky tomu, že DPP zrušil své původní rozhodnutí o výběru sdružení Subterra před tím, než padlo pravomocné rozhodnutí ÚOHS o tom, že jsou reference tohoto sdružení nepodložené, neměl DPP formálně žádné závazné rozhodnutí dohledového úřadu, které by omezovalo jeho možnosti opětovně vybrat sdružení Subterra jako vítěze tendru. Což pražský dopravní podnik učinil 6. srpna 2024.

Sdružení PVM s nejlevnější nabídkou bylo v tuto chvíli nadále vyloučeno na základě o rok dříve vydaného rozhodnutí DPP o jeho vyloučení, které bylo a stále je předmětem přezkumu I. stupně ÚOHS. Přibližně v této době ÚOHS teprve rozhodoval o námitce podjatosti vůči vybranému znaleckému ústavu.

Opětovný výběr sdružení Subterra napadla u ÚOHS obě zbylá sdružení PVM i STRABAG. Jako první uspělo sdružení STRABAG, o jehož návrhu ÚOHS 28. ledna 2025 rozhodl v I. stupni tak, že DPP v souvislosti s hodnocením nabídek nedodržel zásadu transparentnosti, když přiřadil sdružení Subterra body za zkušenosti členů týmu, přestože neměl podloženo, že je skutečně mají. Právě tyto zkušenosti členů týmu sdružení Subterra zpochybnilo již v předchozím řízení sdružení PVM.

DPP podle ÚOHS porušil dále také zásadu rovného přístupu k účastníkům, když sdružení Subterra doplnění dokladů pro hodnocení nabídek opakovaně umožňoval a sdružení STRABAG nikoliv. Nález I.

stupně potvrdil následně i předseda antimonopolního úřadu Mlsna svým rozhodnutím ze dne 24. března 2025.

Sdružení PVM se svým návrhem rovněž v prvním stupni uspělo dne 27. února 2025, nicméně po pravomocném skončení řízení o návrhu sdružení STRABAG se stejným výsledkem, bylo toto řízení z procesních důvodů zastaveno. I zde ale úřad došel původně k závěru, že byla porušena zásada transparentnosti, když byly nesprávně přiřazeny body za zkušenosti členů týmu vítězného sdružení Subterra.

Časová osa přezkumu:

1. září 2023 rozhodnutí DPP o výběru sdružení Subterra (poprvé)
2. března 2024 DPP ruší vlastní rozhodnutí o výběru sdružení Subterra ze dne 5. září 2023; pokud by tak DPP neučinil, došlo by k pravomocnému zrušení výběru sdružení Subterra v řízení u ÚOHS
3. srpna 2024 rozhodnutí DPP o výběru sdružení Subterra (podruhé)
4. září 2024 návrhy sdružení PVM a sdružení STRABAG k ÚOHS proti opětovnému výběru sdružení Subterra
5. ledna 2025 rozhodnutí I. stupně o návrhu sdružení STRABAG, kterým bylo zrušeno opětovné rozhodnutí o výběru sdružení Subterra
6. března 2025 rozhodnutí předsedy ÚOHS, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí I. stupně z 28. ledna 2025
7. dubna 2025 pravomocné zastavení řízení o návrhu sdružení PVM

„Probíhá mimořádně složité řízení o zakázce za desítky miliard korun na stavbu metra. Je velice těžké se v něm zorientovat a média přinášejí informace o aktuálním vývoji. S odstupem, potřebnou znalostí právních procesů a zájmů jednotlivých stran ale nejde dojít k jinému logickému vysvětlení, než že je výsledek tendru směřován k jednomu konkrétnímu dodavateli, a to i v rámci přezkumu tohoto zadávacího řízení,“ objasňuje Petr Leyer.

„Pravomocnými rozhodnutími ÚOHS bylo nakonec jednoznačně doloženo, že pražský dopravní podnik zvýhodňoval společnost ze skupiny Metrostav. Kdyby k něčemu takovému nedocházelo, mohl být vítěz zakázky vybrán už dávno a spory u ÚOHS by dávno skončily nebo ani nevznikly,“ doplňuje Petr Leyer.

Výsledek řízení u ÚOHS má dopady i na první části stavby metra D, tj. již realizované sdružením společností Subterra, HOCHTIEF a STRABAG v úseku Pankrác – Olbrachtova. V rámci přezkumu zakázky na druhou část stavby metra D totiž bylo na základě návrhu sdružení PVM doloženo, že klíčoví technici společností Subterra a HOCHTIEF nemají potřebné zkušenosti.

Tyto zkušenosti ale měli mít podle již uzavřené smlouvy realizátoři stavby i v první části stavby metra D. V roce 2023 ale byli původní technici v první části stavby nahrazeni právě těmi odborníky, kteří dokládali zkušenosti i v zakázce na druhou část stavby. Zpochybnění jejich zkušeností pak znamená, že od roku 2023 dodavatelé Subterra a HOCHTIEF porušují uzavřenou smlouvu a dopravní podnik by měl vymáhat smluvní pokutu, jejíž výše může dosahovat stamilionů korun. Dopravní podnik ale odmítl pokutu vymáhat s odkazem na další průběh zadávacího řízení u druhé části stavby metra D. Tento postup je podle TI v rozporu s uzavřenou smlouvou a zásadou péče řádného hospodáře a potenciálně chrání společnosti Subterra a HOCHTIEF před velmi vysokými pokutami.

„Pro zachování péče řádného hospodáře a rovných podmínek pro potenciální účastníky proběhlého tendru dopravní podnik sankce vymáhat musí. Nyní po vydání pravomocného rozhodnutí @UOHS_CZ je to celkem jednoznačné,“ řekl @DupakJan pro @SeznamZpravy.<https://t.co/6Vnn8tMkJC>

Čas běží a prostor pro výběr dodavatele se krátí

Nyní je tedy DPP v situaci, kdy je účastník s nejlevnější nabídkou sdružení PVM stále od 5. září 2023 vyloučen a spor leží už téměř dva roky u ÚOHS a v dohledné době neskončí.

Výběr druhého dodavatele v pořadí z hlediska nabídkové ceny již podruhé shodil ÚOHS, napodruhé rozhodnutí nabylo právní moci.

„Dopravní podnik hl. m. Prahy je teď ve složité situaci a je zřejmé, že výběr dodavatele na stavbu druhé části metra D brzy dokončen nebude,“ hodnotí David Kotora.

„Z pohledu TI doprovází tento tendr naprosto zásadní pochybnosti o tom, jestli není zadavatel a ÚOHS pod tlakem, který měl jednoho z účastníků zvýhodnit. Tomu brání další účastníci, kteří jsou v rámci tendru velice aktivní, a samozřejmě to dělají hlavně kvůli svým vlastním byznysovým zájmům,“ podotýká.

Již rozběhnutý tendr nemůže zadavatel bezdůvodně zrušit, DPP je tedy nucen v zamotaném řízení pokračovat dále, ledaže by došlo k naplnění některého ze zákonných důvodů.

Od okamžiku ukončení přijímání nabídek, tedy od 5. prosince 2022, běží tzv. zadávací lhůta, během níž musí zadavatel rozhodnout o výběru vítěze. Pokud se mu to nepodaří, zadávací řízení končí uplynutím tří měsíců od skončení zadávací lhůty.

V této zakázce je zadávací lhůta o délce osmnácti měsíců. Lhůta se prodlužuje o dobu, po kterou nebylo možné uzavřít smlouvu. K tomu dochází především v souvislosti se zahájením řízení u ÚOHS, k čemuž v tomto případě došlo několikrát, nicméně omezení trvá vždy jen šedesát dnů, pokud úřad svým rozhodnutím nezakázal uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem.

Lze předpokládat, že v této zakázce zadávací lhůta ze značné části mohla uběhnout, případně pravděpodobně uběhne dříve, než se podaří definitivně vybrat vítěze zakázky.

Zde má rovněž vliv skutečnost, že řízení před ÚOHS o vyloučení sdružení PVM ze zadávacího řízení běží velice pomalu a pravomocné rozhodnutí brzy nepadne. V případě uběhnutí zadávací lhůty a navazujících tří měsíců bude zadávací řízení skončeno.

Zadávací řízení může zadavatel také zrušit, pokud zůstane jediný účastník, k čemuž by po vyloučení druhého sdružení ze tří mohlo také případně dojít.

Záměr vybudovat druhou část metra D nejspíš Dopravní podnik hl. m. Prahy neopustí, proto bude v případě zrušení tendru na místě otázka, jak budou vypadat podmínky nového tendru, zda se jej budou chtít nebo budou moci účastnit ti, kdo o současný tendr bojovali.

Ve chvíli, kdy se mohlo zdát, že sdružení Subterra nedokáže v tendru uspět, může být podporovatelům tohoto dodavatele zřejmé, že nejčistší cestou, jak docílit jejího zapojení do stavby metra D, je nový tendr.

„Některá rozhodnutí ÚOHS a jeho předsedy skutečně nejsou ve prospěch sdružení Subterra a zdánlivě nahrávají konkurenci. Jsou to ale jen jednotlivá rozhodnutí, která nemusí mít význam pro konečný výsledek. Zkušení právníci moc dobře vědí, jaké rozhodnutí a v jaký konkrétní okamžik bude mít určité dopady. Situace se také mění a objevují se nová zjištění,

na něž musí zúčastnění reagovat,” konstatuje Jan Dupák.

Nutnost reformy ÚOHS ukazuje i tendr na metro

Neúnosný stav dohledu nad veřejnými zakázkami měla změnit reforma ÚOHS připravená Ministerstvem pro místní rozvoj pod vedením tehdejšího ministra Ivana Bartoše (Piráti) a předložená nakonec vládě v únoru 2025 novým ministrem Petrem Kulhánkem (STAN).

Vláda Petra Fialy (ODS) ale reformu odmítla, protože dle jejího vyjádření nebylo dosaženo koaliční shody nad touto problematikou.

Je velkou chybou, že vláda @P_Fiala neprosadila reformu @UOHS_CZ. V ČR se budeme nadále potýkat s problémy ve veřejném zadávání, které dopadají na řadu klíčových projektů a investic za desítky a stovky miliard korun, které mají podporovat rozvoj ekonomiky.<https://t.co/n8szZPQJ9E> <https://t.co/UATI9y28un>

— David Katora (@david_katora) February 26, 2025

Nutno doplnit, že především ODS, s jejímiž čelními představiteli se předseda Petr Mlsna dobře zná i z dřívějšího vládního angažmá a s nimiž je nadále v soukromém kontaktu, třeba na hokejových zápasech, je dlouhodobě proti reformě.

TI spolu s dalšími protikorupčními organizacemi již od roku 2020 prosazuje reformu ÚOHS. Současný předseda antimonopolního úřadu Petr Mlsna proti reformě bojuje všemi dostupnými prostředky, aby nebyla oslabena jeho mocenská pozice.

Česká kancelář Transparency International se bude nadále snažit reformu ÚOHS prosadit, a to u nové vlády, která vzejde ze sněmovních voleb v říjnu 2025.

Projekty a kauzy: Nefunkční ÚOHS v pasti politické a byznysové zákulisní sítě

<https://www.transparency.cz/stavba-druheho-useku-metra-d-v-nedohlednu-vyber-dodavatele-nadale-provazeji-zavazne-pochybnosti>